

Lieve gemeente,

Zomaar te gaan met een stok in je hand, zonder te weten wat je wilt eten, dat raakt de kern van ons thema *op de bonnefooi* recht in het hart. Naar beide kanten.....je gaat op weg vanuit een zeker vertrouwen, en tegelijkertijd ervaar je het onzekere risico, omdat je niet weet waar je uit zal komen, of het wel goed komt, met jou, met degenen die je lief zijn, met de wereld waarin wij leven. Die twee kanten, het op weg durven gaan als avontuur én de zeurende onrust doortrekt de muziek van vanmorgen, de liederen, het verhaal uit het Zoutpad over Ray en Moth en de poëzie van Psalm 23.

'Ik zat onder aan de trap toen ik besloot te gaan wandelen' Zo begint het hoofdstukje dat we hoorden uit het Zoutpad, met de titel: *Stof van het leven*. Samen met haar man Moth zit Raynor Winn onder de trap, in angst en beven voor de deurwaarders die op de deur bonken, om hen uit hun huis te zetten. Angst, pijn en woede vervult hen, omdat ze na drie jaar procederen de rechtszaak verloren hebben, hun met eigen handen verbouwde huis verloren en ook zichzelf verloren.

Op dat moment gingen ze door een doodduister dal, zaten ze in het zwarte vlak op schilderij van Anneke Kaai bij Ps 23. Aan de grond, uitgeput, ten einde raad. En juist dan en daar valt het oog van Ray op een boek in een verhuisdoos *Five Hundred Mile Walkies*, het South West Coast Path. En als in een flits, weet zij ....wij gaan wandelen.

Ze kijkt naar haar man, ziet het *stof van het leven* in zijn zilveren haar; hij zit vlak naast haar met zijn hoofd op zijn knieën, en zijn armen erom heen. En ze zegt tegen Moth die net dagen daarvoor de diagnose gekregen heeft van een zeldzaam slopende hersenziekte.....*'we kunnen gewoon gaan wandelen.'* Absurd plan, doldwaas idee, en toch zegt deze vrouw deze woorden? Van waaruit? Wat maakt dat zij in die in een bijna

hopeloze situatie toch de tegenstem van het vertrouwen stem kan horen? Als je het boek met aandacht leest, lijkt het wel of zij gaandeweg ontdekt wat haar het lef zo op weg te gaan, op de bonnefooi. In mijn woorden: vanuit haar diepe liefde voor het leven, voor haar man, haar kinderen, gaat zij. Vanuit het onzichtbare weefsel van relaties waar zij deel van uitmaakt met de medemensen, met de natuur, met dat wat haar omvat en te boven gaat. Daarom kan zij voluit vanuit haar innerlijk weten zegen: *'we kunnen gewoon gaan wandelen.'*

Dit wonderlijke vertrouwen in het leven, een geloof in een onzichtbare dragende grond die jou, die ons door een doodduister dal heen kan voeren en je onverwacht in groen gras terecht kan doen komen, dat herkennen wij. En dat herkennen juist mensen die zich in crisis bevinden zitten, jong, volwassen of oud, vroeger en nu. Die stem horen we als grondtoon ook in Ps 23 die zegt: *'al moet ik door een doodduister dal, ik ben niet bang, want Gij zijt bij mij,* En in ..'ik krijg weer levenskracht.....*Gij zet mij weer op een spoor van recht.* Dat spoor is zichtbaar in het gebogen groene vlak in het schilderij van Anneke Kaai, kijk maar, daar waar de persoon die er bijna onder door gaat als een schaap rustig op het groene gras ligt. De stok en de staf van de herder brengen het verdwaalde schaap, brengen de mens die verloren lijkt weer op het rechte spoor.

Er zijn veel momenten in het boek waarin Raynor en Moth verrast en verbijsterd worden door wat en wie zij onverwacht op hun tocht tegenkomen. Mensen die volstrekt ongevoelig lijken voor hun lot, als zij vervuild, hongerig, wanhopig, de moed lijken op te geven en mensen die onverwacht, terwijl zij bijna op apegapen liggen, en meenemen en hen tot rust laat komen aan grazige weiden...ze kunnen douchen, lekker eten en

weer genieten van de aandacht van mensen die om hen geven, Moth masseren en Raynor het vertrouwen in de wereld onverwacht teruggeven. Zij worden scherp getekend in het boek, als breekbare en tegelijkertijd oneindig kostbare mensen. De tocht die zij maken is een soort lange meditatie, Elke stap die zij zetten heeft een moment van kracht of mislukking. Zittend in het gras wordt Raynor Winn vervuld door de wilde kracht van de wind, een geestkracht die haar en haar man een onvermoede veerkracht geeft.

Moth en Ray zijn voor ons voorbeelden van mensen die op de bonnefooi durven gaan, met vallen op opstaan leren inspelen op wat onverwachts op hen af komt, soms dreiging, moedeloosheid, een zwart gat, soms een prachtig vergezicht, lieveheersbeestjes op de huid. Ze belichamen de geestkracht van de Naam die ook de dragende grond van de dichter van Psalm 23 is: *Gij zijt bij mij....* Wat zo bijzonder is aan dit lied: Deze drie woorden staan centraal in de psalm. 26 woorden gaan er aan vooraf, die de getalswaarde van de Leven de aanduiden, en 26 woorden volgen erna. De zorgzame nabijheid van de Levende door het diepe dal heen, is het troostrijke hart van de psalm. Die mogen ook wij van harte zingen en leven.

Deze grondtoon ruist ook door de liederen van vanmorgen: ‘dank voor het zingen, dank voor de morgen, beiden ontspringen nieuw aan uw woord; De spanning tussen het onverwachte dat verrast en het risico dat ons verwacht zullen we horen in de improvisatie van Eldyn zo dadelijk.....en klinkt ook in de woorden uit het slotlied: *ik ben voor jou een nieuwe naam, ik ben je God en hier vandaan, ga ik als schaduw met je mee door de woestijn en door de zee.*

Laten we deze woorden, beelden en klanken meenemen naar de huizen waar we elkaar straks ontmoeten.

Amen